



PROKLETÝ*

ZPRAVODAJ

u příležitosti 63. Loutkářské Chrudimi | středa 2. července 2014 | číslo 3.

O Krásce, smyslu a otevřenosti

Původně jsem chtěl psát úvodník o tom, jak úlevné je pro činoherního kritika po dlouhé a úmorné sezoně přijet na loutkářský festival. Nacházím tu nějakou elementární hravost, které se mi běžně příliš nedostává. Dalo by se to v jakémsi svátečním slově pojmenovat mnohem obsiřněji a krásněji, ale četné včerejší debaty o *Krásce v dřevě spící* mě inspirovaly k úvaze, která je sice méně sluníčková, ale z té mé zkušenosti z opakovaného setkávání s loutkovým divadlem a jeho diváky (v kontextu s mou činoherní základnou) vychází vlastně stejně.

Zdá se mi – a nejen podle tohoto konkrétního případu – že v loutkovém divadle se (snad kvůli onomu letitému předsudku, že jde automaticky o divadlo pro děti) o fous víc než jinde klade důraz na kauzalitu, dramaturgickou a stylovou čistotu, motivickou provázanost a logičnost celku. Stručně řečeno, jako bychom od loutkového divadla očekávali, že bude naprosto a dokonale srozumitelné. Svým způsobem je to logické: moderní doba si žádá jasnou informaci a zřetelným smyslem jsme všichni tak trochu posedlí. Jenomže zároveň s tím se moderní umění dlouhodobě snaží nás znejistňovat, trápit a nedávat nám to, co bychom chtěli. A konkrétně s divadlem – řečeno jednou replikou z *Krásky* – je to složité.

Americký kunsthistorik James Elkins napsal pozoruhodnou knihu nazvanou *Proč lidé pláčou před obrazy*, která se na základě malířství dotýká našeho vnímání různých druhů umění. Jeho tezí je, že je naprosto nezvyklé, aby se někdo dojal v galerii před obrazem. Dokonale abstraktní obraz bez uchopitelného obsahu ovšem nepřekvapí vůbec nikoho.

V divadle naopak: vcítujeme a dojmáme se v něm ze srdce rádi, ale když jsme zmateni a vhození do vody, neseme to špatně. A že by nás plánovitě mátl a házelo do vody divadlo loutkové, to se nestává často, a tak je ten pocit zmatení o to silnější.

Zaslechl jsem hovory několika diváků, kteří byli druhým dílem *Krásky* doslova rozezlení – a rozezlení byli právě tím, že to tak úplně nepochopili. Je samozřejmě pravda, že je to inscenace nesnadná: v prvním díle se tváří vcelku přehledně a povědomě, aby v tom druhém předložila překvapující, neznámý příběh a švankmajerovsky hororovou poetiku. Jistá míra nesrozumitelnosti je s onou poetikou přitom spojená – a že se divák může jen dohadovat třeba o smyslu úplně posledního obrazu, to je nedílnou součástí celku a pro mě osobně zdrojem nemalého diváckého potěšení.

Špatné divadelní kritice se občas stane, že záměr tvůrců vydává za nedostatek. Chtít po druhém dílu *Krásky* naprostou přehlednost znamená minout se s tím, oč by mělo jít – *Kráska* si to svou vědomě zavádějící výstavbou způsobuje sama, ale přesto to po mém soudu značí, že člověk šel do divadla třeba jen o kou-

sek předpojatější, než měl. Jedna banální pravda: divák v divadle není pasivním příjemcem, nýbrž skoro nejdůležitějším činitelem představení. Festivalový divák by se měl snažit, aby byl dobrým divákem – a to neznamená nic víc než docela obyčejnou otevřenost podnětům. A tahle otevřenost v sobě skrývá i ochotu nehladat ve všem povědomé stavební vzorce a vůli nerozumět. To je možná to nejcennější, co by si loutkářské publikum mohlo z debat o *Krásce* odnést. A vzhledem k tomu vstřícně naladěnému prostředí, kvůli kterému sem tak rád jezdím, to vidím i v tomhle ohledu optimisticky.

Michal Zahálka



O kouzlech, tricích a o DRAKu

Po představení *Posledního triku* Georgese Meliése bylo v zákulisí hodně rušno. Herci si ještě vzájemně vysvětlovali, co se pokazilo, a zároveň balili, protože Dušan Hřebíček odjížděl hned po odličení, a ostatní měli následovat brzy za ním. Jak v takové situaci udělat rozhovor podle zadání – nejen o inscenaci, ale také o divadle DRAK?! Ještěže mají v divadle člověka, který je vždycky ready, a navíc prý umí pěkně mluvit... Ne nadarmo mu říkají REDY, protože opravdu byl připraven během pár okamžiků si se mnou povídat a prozradit i leccos ze zákulisí divadla... Zde je tedy rozhovor s hercem Radomilem Vávrou, který je v hradeckém divadle DRAK už sedmáctý rok.

* Nad redakcí Zpravodaje se vznášá temná kletba! I za slunných dní chodíme pod temným mrakem a trpíme, neboť v přebohatém jazyce českém nachází se jedno slovo, zlehka proklouzávající mezi rty, jak motýlkové přinášející příslib krásných dní, jež nám je po celý festival zapovězeno. Slyšte, slyšte – to, po čem všichni toužíme, stalo se Tím, čeho jméno se nesmí vyslovit! Richard Müller zpívá o tom, že to je krásná a přepychová věc, ale redakční počítač raději spadne, než aby ho ve Zpravodaji otisknul... (pab)



Když vám Jiří Havelka přinesl téma, které není loutkové, a navíc je náročné propojením žánru grotesky a pantomimy na jevišti, jak soubor reagoval?

My jsme se hlavně strašně těšili na Jirku Havelku, protože je to skvělejší režisér a herec, a baví nás. A co se týká formy a obsahu, my jsme zvyklí na různé experimenty, nic nás nezaskočí. Divadlo DRAK už dávno není jen loutkové (to zůstalo jen v názvu).

Vlastně se dá říci, že takovým opravdu tradičním loutkovým divadlem ani nebylo nikdy, spíše tam vždycky fungovala alternativa...

Samozřejmě, dříve ty loutky asi fungovaly víc. Já jsem v DRAKu už 17 let, ale že bych někdy moc hrál s loutkami, si nepamatuju. Vyjadřovacích prostředků je spousta a jsou hodně pestré, takže je pro nás vlastně takový svátek, když si sáhnete na loutku... A když přišel Jirka s *Méliésem*, tak jsme byli hodně zvědaví, jak to pojme, jak to zpracuje, a těšili jsme se, že si zkusíme něco nového. Měli jsme na začátku zkoušení soustředění, kde jsme se dívali na ty trikové Meliésovy filmy, na grotesky, a taky přijel na týden kouzelník, aby nás naučil nějaké triky. Protože, jak sami diváci viděli, je to něco mezi magickou show, laternou magikou, stínohrou a činohrou. Ty obory se prolínají a kouzla jsou to nejdůležitější.

Dá se říci, co bylo při přípravě inscenace nejtěžší – nebo co je nejtěžší při hraní představení?

Myslím, že by se se mnou všichni herci shodli, že tady není nejtěžší hraní, ale především technická stránka věci. Herecky to jasně stojí na Dušanu Hřebíčkově, který hraje Meliése a Johance Vaňousové, která dělá ošetřovatelku, a musím říct, že jsou oba skvělí. My ostatní tam jen „sloužíme“. Ale právě ta technická souhra je strašně důležitá. Vlastně jsem se ještě nikdy nesetkal s tak technicky náročnou inscenací. Úplně nejtěžší bylo ty technické věci skloubit, protože, i když to divák nevidí, děje se vzadu neuvěřitelné věci. Je tam spousta hejblátek, falešných šuplíků a provázků. A pořád se za něco tahá, něco se otvírá a zavírá, pořád se dávají nějaké signály: teď můžeš, teď se to rozsvítilo. Takže vlastně náročné je celé

představení, protože všichni musíme být pořád ve střehu. My to představení vždycky hodnotíme podle toho, jak se nám podařilo technicky. Protože když se to podaří technicky, tak to funguje. Je tak úžasně udělané od Jirky Havelky, že reakce diváků jsou všude výborné. Z toho máme radost, i když víme, že to ani tak není o tom hraní, ale aby klaply dokonale všechna kouzla a triky.

Stalo se někdy, že se něco nepovedlo?

Určitě. Tím, jak je to složité, vždycky se něco stane. Ale zatím to vždycky bylo tak, že divák nic nepoznal. Třeba dneska. V jedné scéně jsou strašně důležité dveře, které se otevírají a zavírají. Když je Johanka poprvé otevře, je tam taková zarážka, aby držely tvar a nezavřely se. Ale ona to přehnala, a zarážku přejela, a tím pádem se ty dveře vzpříčily a nešly zavřít. Takže chybělo jen málo, a mohlo být po představení, protože, kdyby nešly zavřít dveře, nemáme o čem hrát...

Nejde jen o ta hejblátka, ale i o to, že se musíte velice rychle převlékat. Kolik lidí máte v zákulisí?

To je taky zajímavá věc. Hraje nás pět herců a máme tam šest techniků. Ještě nikdy v dějinách DRAKu to tak nebylo, aby bylo pomocníků více než herců.

Hrajete v nejrůznějších prostorech, ale já si uvědomila, že scéna je vlastně taková krabice, která se zasadí kamkoli...

Ano, my tu krabici máme udělanou tak, abychom byli soběstační, máme na ní i vlastní tahy, sufity. Ale problém nebývá ani tak s jevištěm, jako spíš s hledištěm. Protože, aby diváci viděli to, co mají, není dobrý moc velký nadhled, velká šířka nebo velká elevace hlediště. Nejlepší je čelní pohled.

Není patrně na Loutkářské Chrudimi člověka, který by *Poslední trik Georgese Meliése* neviděl. A tak se posuňme kousek dál – k divadlu DRAK. Jak jste se do něj vlastně dostal Vy?

Já se vůbec dostával k divadlu dost složitě a musím říct, že tento způsob divadla se mi zdá býti rozmarnější než činohra a baví mě. Já jsem si činohru vyzkoušel v Českých Budějov-

O velikém draku

DS Q10 Studia Divadla Drak

Drak pod střechu strčený

Inscenace hradeckého souboru Q10 *O velikém draku* slibuje hru na rytířský příběh resp. hru na příběh rytířské iniciace, kdy se z Honzy Rytířů stane skutečný rytíř, protože vykoná příslušný hrdinský čin. Inscenace je zamýšlena jako pleněrová a dá se proto předpokládat, že konkrétní představení tak značně poškodil prostor (DKP) a jistě tak lze částečně vysvětlit i chladnější přijetí, jež se mu dostalo. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že tato objektivní překážka zároveň zvýraznila strukturální problémy, které tato inscenace má.

Zmiňovaná hra na hru je exponována v úvodním výstupu, kdy si onen Honza přitáhne na jeviště dřevěného koníka, jemuž začne tento příběh vyprávět. Samotné vypravování je pak realizováno jako variace na jarmareční kramářskou píseň. Vypravování je případný výraz, neboť na jevišti prakticky nevznikají dramatické situace v pravém slova smyslu, nýbrž veškeré dění zůstává v rovině ilustrace řečených dějových faktů a více či méně nápaditých ornamentů. Tím pak nejvíce trpí forbínové scény (ty jsou samy takovým ornamentem), kdy je tato skutečnost dovedena ad absurdum, protože při objektivně ztížené možnosti komunikace s publikem se jen znovu vypravuje již odvyprávěné, případně se jen předpoví něco, co bude dále ilustrováno. Nejen že příběh samotný by se bez těchto forbín zcela obešel, neboť nepřináší žádné nové téma, informaci ani třeba pootočení perspektivy, z níž se na něj díváme. Zároveň neslouží ani svým

protagonistkám, protože takhle omezený rezervoár motivů, jim neumožňuje rozvinout žádnou klaunskou exhibici a ony tak zůstávají zcela uvězněny ve zvolené šarži obstarožních drben.

Dalším otázkou k zamýšlení jsou pak zvolené inscenační prostředky. Například, Honza nemá porazit draka prostřednictvím svých dvou kamarádů – koníka a psa, kteří mu stojí věrně po boku a jsou mu ku pomoci. Samotné jevištní řešení tohoto klíčového momentu je pak ale sice co do razance či mohutnosti adekvátní jeho významu, nicméně předpoklad těch dvou kamarádů v podstatě pomíjí a naprosto pak nesouvisí s tím, jací ti kamarádi jsou.

Závěrem se obloukem vracím k problému pleněrového charakteru inscenace. Nepochybují o tom, že představení venku mohou fungovat daleko lépe. Soubor je zjevně herecky dobře disponován, na jevišti působí sebevědomě, nebojí se komediantství, ke kterému patří jak jistá exprese, tak kupříkladu živá hudba. Také odpadá problém v navazování kontaktu s publikem (čímž nemyslím jen adresné oslovování), protože pro zvolený žánr je zkrátka pleněrová situace přirozenější a adekvátnější. Jsem ovšem přesvědčený, že ať už více vycházejí najevo, či naopak zůstávají spíše skryty, zmíněné problémy inscenace má se střechou i bez.

Tomáš Jarkovský



O velikém záměru

Při vstupu herců souboru Q 10 Studia Divadla Drak na jeviště velkého sálu Divadla Karla Pippicha jsem cítil, že by mělo jít o velkou inscenaci. Zdálo se dobře našlápnuto, ale spíše jen v záměru. Použité prostředky (sbor zpěváků s jarmareční rytířskou písní, množství hudebních nástrojů, razantní nástupy, rytmizované stylizované pohyby – až orloj při plynutí času) slibovaly rozmáchlé jarmareční divadlo, případně až divadlo-cirkus. K tomu ale scházelo souboru více dovednosti a také energie. Prostor zkrátka neuzpívali, mezi hudebníky chyběla souhra, určitě uškodila i řada drobných nehod (pád a rozladění kytary, sesouvání části scény apod.) Možná v jiném prostoru a s větší energií (menší únavou herců) bychom se bavili lépe.

Jenže některé věci je zrazují už v základní stavbě inscenace. Linii jarmareční písně opustí a nenabídnou žádný další jasný klíč. Závažným nedostatkem je nerozehrání podstatných částí příběhu rytíře. Příliš se věnují podružným motivům. Už zmiňované rozehrávání běhu času, rytmizované přestavby, pohrávání si s akcemi psa (jistě roztomilé, ale pro celek funkční?), nic z toho nepomáhá základní linii. Vstup Draka je impozantní, (sice jsem přes rachot nerozuměl textu, došlo mi ale, že si přišel pro Princeznu), jeho přemožení už ale není incenováno jednoznačně a úloha mladého rytíře a jeho zvířecích přátel je poměrně nejasná.

Kapitolou samou pro sebe jsou dvě drbný (klaunky) vycházející na forbínu. Nejsou vtipné, jsou upovídané, navíc mají hereckou práci ztíženou zbytečnou stylizací, spíše šarží, takže jsou po celou dobu v křeči. Jestli má jít o navázání kontaktu s dětmi, pak by snad byly úspěšnější v civilnější poloze. Jak to ale souvisí s celkovou koncepcí inscenace? A je vůbec nějaká? Jako by se soubor nedokázal rozhodnout, co chce hrát. A tak zůstáváme u sympatického pokusu nezvládnutého téměř ve všech rovinách.

František Kaska

Rozhovor s knírkatou bábou a vykloubeným Honzou

Divadelní soubor Q10 jsem svou přítomností v zákulisí velmi zaskočila. Div si netahali sirky, kdo že mi odpoví na těch pár otázek. Byli rádi, že už mají odehráno a že vše dopadlo „relativně“ dobře. Prozradili (přes dveře šatny), že jsou společensky dost unavení...

Zajímalo by mě, kdo je autorem hudby? V programu to totiž nemáte uvedené.

Tereza T.: Tu složil náš principál a autor celá inscenace Filip Huml Král.

Většina z vás v představení hraje na nějaký hudební nástroj, učíte se na ně v rámci souboru?

Tereza T.: Já bych řekla, že umíme dobře zahrát. Že na ně umíme hrát.

Jakub K.: Ono to tak jen vypadá.

Proč máte namalované ty knírky? Je to nějaký odkaz třeba na Evu Samkovou?

Tereza T.: To je spíš otázka na diváky. Každý divák si to může dovysvětlit, jak chce. My jsme tím chtěli nastínit, že je to teďka moderní. Může to být odkaz na Evu Samkovou nebo CocoRosie, ale zároveň si pod tím mohou představit dvě starý knírkatý báby. Každý si v tom může najít smysl, jaký chce.

Knírky máte už od prvního představení?

Jakub K.: Nás to napadlo tak hodinu před premiérou.

Tereza T.: Chtěli jsme, aby ty báby měly knír.

Jakub K.: My si hlavně rádi kreslíme kníry navzájem.

Tereza T.: Přesně tak, když někdo z nás usne, tak ho Kuba pokreslí liháčem. Je to styl našeho souboru.

Jakub K.: Když nad tím teď přemýšlím, tak mě napadá, že máme několik prvků, které prochází několika našimi inscenacemi.

Kterými například?

Jakub K.: Knírky máme ve Večeru tříkrálovém, knírek máš na brýlích v Cukru a v Povyku si je kreslíme na břicho.

Tereza T.: To je pravda. Takže v podstatě je to i takový náš symbol.



Tereza T.: Nebo třeba ten červenobílý buben, který jste tam mohli dneska vidět, hraje taky v několika inscenacích. Máme zkrátka několik rekvizit, které naše inscenace provádějí.

Rozhodila vás někdy některá z reakcí dětí, když se jich ptáte na radu?

Tereza T.: Třeba nedávno, když jsme hráli tuhle pohádku, tak na otázku, jak se může jmenovat princezna, se přihlásil nějaký chlapec a řekl: „Vojta?“. To nás s Aničkou hodně pobavilo a říkaly jsme: „Ano, máme tady rovnoprávnou společnost, proč by se tedy nemohla princezna jmenovat Vojta.“

V reakcích diváků opakovaně zaznělo, že to bylo spíš činoherní představení. Jakou máte s loutkami zkušenost?

Jakub K.: Tohle je naše první loutková inscenace.

Tereza T.: Je to naše vůbec první setkání s loutkou. Chtěli jsme si ji vyzkoušet, ale zároveň jsme z toho nechtěli dělat ryze loutkovou inscenaci. Takže je možné, že to některým lidem může přijít málo loutkové.

A jaký máte pocit z prvního setkání?

Tereza T.: Je to sranda.

Jakub K.: Mě to třeba baví, ale někdy nevím, co dřív. A taky to podle toho asi vypadá.

Tereza T.: Já jsem nečekala, že budou loutky typu manekýn tak složité. Ovládat ruce, nohy, hlavu, to aby měl člověk pět rukou. Takže setkání s nimi byla pro nás opravdu velká zkušenost. Máme v plánu v tom pokračovat. Chceme udělat ještě dvě další pohádky.

Můžete je jmenovat?

Jakub K.: Zatím je to v jednání. Je to dost komplikované. Chceme to celé totiž pojmut jako triptych. Tři pohádky, které si jsou navzájem podobné – pokaždé jde o princeznu a draka. O velikém draku je pohádka česká a ještě bychom rádi udělali francouzskou a skotskou nebo irskou.

MaZda

reakce publika

- 👉 Pořád se nemůžu zbavit dojmu, že tam loutky byly jen tak mimochodem.
- 👉 Mně se to nelíbilo. Ani nevím proč. Zmatené pobíhání po jevišti. Nic moc.
- 👍 Jaruna a Bohuna byly nejlepší! Fakt nám to přišlo povedený.
- 👍 chlapec: Mně se líbil pejsek.
- 👍 holčička: Mně se líbil kůň.
- 👉 maminka: Ale lekli se, když spadl podnos a byl rachot.
- 👉 Nemůžu si pomoci, ale chyběla mi v tom představení energie. Nešlapalo to. Asi se jim spousta věcí nepovedla, rozsypala, což jsem jim i odpustil, ale i tak mi to holt zkazilo dojem.
- 👍👉 I když to děti evidentně bavilo, tak to s nimi příliš nekomunikovalo. Herci se s nimi sice bavili, ale nechtěli slyšet, co do toho děti přinesou jaká navrhuji jména princezně, atd... Zkrátka : snaha byla.

zapsala MaZda

O draku Bylínkovi

Bedruňka, Brno

Zkuste se někdy před spaním zasnít

Představení začíná povídáním královny a princezny před usnutím.

Malí měkkí manekýni, se kterými je velmi měkce hráno. Měkce a nevzrušivě.

Cítím velké zaujetí, pokoru a ponoření do hry zvláště u představitelk královny a princezny, ale chybí mi náboj, jiskra. Herečky téměř nevyužívají druhou ruku loutky, zapomínají na prostor, který sice není velký, ale i tak lze hrát do stran, dopředu směrem k divákovi. Někdy stačí razantně otočit hlavou, pomohlo by dupnutí...zkrátka vše je velmi opatrné. A přitom je vidět snaha o hledání – využití židle, trůnu, ukládání do postýlky... Jen bych ještě víc hledala jejich další rozehrání.

Například ve scéně u kotlíku, v níž je spousta věcí řečena, místo aby byla zahrána. Víc rozehrát, že kotlík je velký, že se do něj chce princezna podívat – ne to odříkat. Drakovi se nabízí akce s mrkví:

„...tak tam dám hned tři...“ Ale proč je neházet postupně a se zvukem? Vždyť to mohlo krásně žbluňknout.

Muzikant skromně sedící vlevo by v čase mezi písněmi mohl ozvučovat akce loutek, určitě by to pomohlo a rozbarvilo hraní. Jako ve chvíli, kdy princezna po pádu do kotlíku začala mluvit přes plechový hrnec.

Líbila se mi snaha o ozvláštňení výměnou velkých loutek za malé a taky použití stínohry. Je to znak vašeho hledání. Ale malé loutky na drátě taky potřebují vaši péči, aby se jen nekoordinovaně netřásly. Opět si můžete pomoci druhou rukou, např. přidržet loutce nohy na podlaze a ona se vám pak odmění zcela netradiční pohyblivostí.

Ne úplně šťastně zvolené jsou loutky draků. Svojí technologií neumožňují moc proměn. Drak Bylínek je na pravé ruce vočiče a tudíž se může objevovat pouze zprava, popř. nahoře. A při přeletu zlého draka jen víc zviditelníte jeho nedotaženost, polovičitost.

Když jsem se zmínila o nedostatku jiskry a náboje, měla jsem na mysli důslednější a důraznější herecké propracování vztahů a dialogů. Např. při prvním setkání princezny s drakem. Ani jeden z nich se nepolekal, nedivil, my jsme se o princeznu nemuseli bát, protože setkání plynulo bez větších akce a reakce.

Zkuste se někdy před spaním zasnít a pak si nechte zdát o tom, co loutka dokáže, když chce(te).

Hezké snění a dobrou noc.

Martina Hartmannová



O dracích a lidech

Brněnské divadlo Bedruňka se ve své autorské inscenaci *O draku Bylínkovi* vydalo na svízelnou cestu, kterou pokládám za hodnou vši úcty a obdivu: na ploše jistých pohádkových reálií chtějí promluvit o lidské slušnosti, o xenofobii a nesnášenlivosti. Mluví o nich přesvědčeně a – zdá se mi – upřímně. Chvályhodné téma ještě ovšem nezaručuje dobré divadlo, a je mou nemilou povinností na tomto místě napsat, že v úhrnu je inscenace autorů Ondřeje Adámka (scénář, hudba) a Radomíra Prokopa (režie) nešikovná. Svízel vidím mimo jiné v tom, že text je svou psychologicko-konverzační povahou vhodný spíš pro činohru – aby mohly loutky hrát to, co opravdu umějí, potřebovaly by mnohem méně „realistické“ textové situace. V inscenaci se sice najde pár relativně akčních scén, ale to podstatné zůstává v rovině rozsáhlých dialogů s nádechem psychologična a filozofování. Téma samo přitom svádí spíše k modelové hře a lze si snadno představit metaforickou loutkárnou plnou důmyslných zkratk, pomocí níž by se dalo vyjádřit poutavěji a účinněji. Této mnohomluvné moraliť potom příliš nepomůže ani nesporné soustředění a energie aktérů. Výsledkem je tak inscenace, které si vážím spíš lidsky než divácky – a to mě ještě napadá nehezká myšlenka, že je-li v inscenaci vypovídající o rasismu vizuální rozdíl mezi hodným zeleným býložravým a zlým červeným masožravým drakem, dostane se do jejího soukolí jistý ne zcela pominutelný problém.

Michal Zahálka

Spoluprožívání času

Soubor Bedruška z Brna přivezl na letošní Chrudim pohádku o přátelství mezi osamělou princeznou a mírumilovným drakem a celkově o problémech soužití lidí a draků. Mezi představeními se mi podařilo na chvíli odchytit herce Láďu Miku.

Jak se vám hrálo?

Úplně super. Divadlo na Chrudimi je pocta pro každý soubor, protože tady chodí diváctvo, které vrací energii každému souboru.

I v nechvalně známém MEDu?

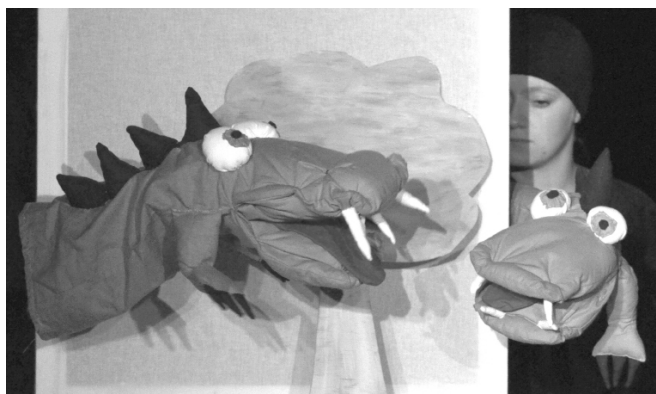
Ten prostor není takový, jako ty ostatní, samozřejmě. Měli jsme z toho strach, ale jak vidíme odezvu od diváků, že nám to vrací, tak jsme rádi, že tu můžeme být.

Text pohádky byl autorský?

Ano, to napsal Ondřej Adámek, ten citerista.

Inspiroval se něčím, nebo šlo o zcela původní tvorbu?

On se nechal volně inspirovat, přinesl to do divadla a my jsme mu ten příběh trochu přetvořili, protože je sice autorem, ale vznikalo to za přispění našich rad, nebo spíš takové té všeobecné diskuse, kdy jsme do toho všichni zasahovali. On to pak autorsky házel na papír, zapracovával to do své představy.



Pro jakou cílovou skupinu to bylo určené? Cítil jsem tam jistý pokus o přesah v otázkách tolerance či soužití různých skupin...

To je dobře, že to takhle říkáš. Jsme rádi, že si toho lidé všimají. My jsme si dali do vínku nelehký úkol být rodinným divadlem, chceme, aby se u nás bavili jak diváci malí, tak i dospělí, babičky a dědečkové, kteří tam s dětmi přicházejí. Chtěli bychom, aby to byl pro všechny zážitek. My jsme propagátoři „spoluprožívání času“, takže nemáme rádi taková ta „odkladiště dětí“, jsme rádi, když tam rodiče s těmi dětmi zůstanou, prožijí si to spolu a pak o tom mohou diskutovat. Proto je tam i snaha to nedělat pouze pro děti, ale mít širší záběr, aby bylo o čem diskutovat, aby tam bylo více rovin. Máme vyzkoušeno, že děti cítí spoustu věcí, byť to nedokáží pojmenovat, každý si to uchopí podle sebe a podle svého věku a tím pádem to snad baví všechny. Takže necílíme na konkrétní skupinu.

pab

reakce publika

👍 Mně se líbilo, že se to líbilo synkovi... on se tam skamarádil s nějakou holčičkou a líbilo se jim to oběma.

👎 Pro mě to bylo takové... asi preferuju jiný věci, experimentálnější.

👍 Mně se to líbilo, bylo to takový miloučký, fakt miloučký.

👍👎 Pro děti hezký, pro nás nevím.

👍👎 Já jsem to představení nevnímal tak, jak bych si představoval, protože jsem byl velmi unavený, ale řekl bych, že to bylo velmi příjemné na odpočinek.

pab

Náš drahý oslík

Alojsky, ZUŠ Petra Ebena, Žamberk

Na cestě k sobě skrze cestu

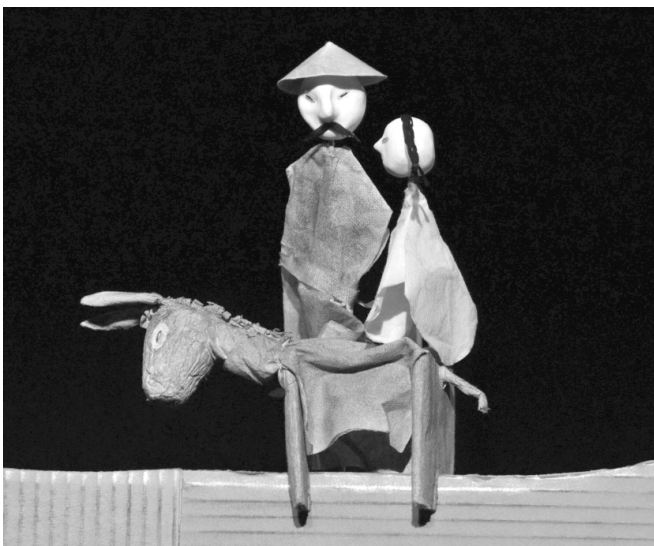
Staročínské náboženství a filozofie fascinují mnoho Středoevropanů. Kdo z nás se v určité fázi života nepokusil tyto duchovní směry studovat, proniknout do jejich podstaty, přijmout je za své? Příběhy odkazující k prastaré zkušenosti pro nás mají až magický nádech a vtahují nás do sebe, aniž bychom často uměli jasně pojmenovat proč. Představení *Náš drahý oslík* souboru Alojsky ze ZUŠ Petra Ebena Žamberk právě takové pocity v divácích vyvolalo. Inscenace nastudovaná podle dramatizace příběhu, který zapsal psychiatr, překladatel a spisovatel Jan Cimický, odkazuje ke staré čínské kultuře velmi jasně, a to nejen tím, že jsou plošné spodové loutky oblečeny do náznakových čínských kimon a klobouků. Už samotný příchod dvou mladých hereček na scénu a začátek jejich vyprávění je činěn v klidném, skoro až rozjímavém duchu a dává divákovi klíč k vnímání celého představení.

Na kartonovém jednoduchém horizontu definujícím dva kopce a jednoho údolí putují otec a syn, dcera Lin a jejich oslík na tržiště. Divákům je nabídnut zvláštní obraz lidí postupně přicházejících na tržiště, vyjádření jejich vztahu k oslíkovi a posléze jejich výrazný odchod. Samotný akt nákupu se odehrává pouze ve slovech s loutkami skrytými za paravánem. Nahlíženo divadelní optikou by to mohlo působit jako chyba, ale v nastoleném režijním pojetí Olgy Strnadové je zřejmé, že se jedná o záměr. Nejsme přizváni ke sledování každodenního hemžení a dohadování lidí, ale k soustředěnému zážitku cesty. Cesty, která sice vede jednoduše z tržiště na tržiště a nakonec i domů, ovšem s podstatnou nadstavbou v cestě duchovní, na níž hlavní hrdinové docházejí k jistému poznání. Příjemné je, že si každý divák může výsledek prozření skrze cestu formulovat sám a není mu inscenátory nucen tezonitý závěr.

Přestože se malé loutky někdy ztrácely za horizontem a narušovaly tak v divákově optice plynulost cesty, je potřeba vyzdvihnout způsob animace a dotažení techniky loutek, která umožňovala rozehrát i takové detaily, jako když se osel s moudrým klidem pase.

Přes zjevné mládí Míši Fulierové a Natky Dunglové je zřejmé, že se oběma herečkám podařilo předat divákům zážitek z oné cesty s pokorou, s vnitřní silou a s energií, v níž nebyla ani stopa po falši či náznaku pouhé pózy.

Zuzana Vojtíšková



hlavní program

Jak stokrát něco umořilo osla

Chystám-li se na představení Olgy Strnadové, mám očekávání. Jemný kultivovaný projev příjemných dívek, výtvarně čisté a jednoduché scénografické řešení, citlivě zvolená (opět jednoduchá) hudba, poetický příběh často vyprávěný minimalistickými prostředky. A občas také vleklejší tempo-rytmus. Při sledování představení *Náš drahý oslík* souboru Alojsky, ZUŠ Žamberk se mi dostalo ode všeho. Starý čínský příběh napsaný Janem Cimickým převyprávěly akterky pomocí stylově čistých tyčinkových loutek, přiznaný kartón paravánu už jsem tak jednoznačně čistě nevnímá. Loutky jsme mohli vidět více a lépe, častěji v akci. Některé pasáže inscenace připomínaly spíše rozhlasovou hru (prodávání zboží a různé reakce zákazníků na oslíka), což je v kontrastu s čistotou a jemnou animací loutek v jiných scénách. Drobný technický problém, že se malé loutčky příliš často topily za horizontem, jistě půjde snadno odstranit. Stačí zvednout ruku.

Text sám o sobě není příliš dramatický, ale to co by v logice dění mělo téma podpořit, tedy že jde o cestu, se podařilo předvést jen z části (hlavně při putování menších miniloutček). Pak ale asi chyběly ruce, na zpáteční cestě, při setkávání mnoha samozvaných rádců, oslík jednoznačně stál a jsem těžko uvěřil jeho „zničení“. V daný okamžik ani přesně nepřečetl, co se mu přihodilo. Zemřel, spadl do propasti nebo jen padl únavou? Samozřejmě, jde o drobníčku s jednoduchým, leč poměrně důležitým poučením. Příliš často se necháme ovlivnit názorem ostatních. Působí mile, prostě, čistě. Přesto by si zasloužila trochu více invence a důslednosti.

František Kaska

Nejhlavnější oslík

rozhovor s Alojskami

Jaké bylo letošní hraní v Chrudimi?

Hrály jsme tu už po několikáté a Malá scéna pro nás byla ideální, protože jsme jen dvě a není to pro nás tak velké a neuhratelné.

Jak jste připravovaly inscenaci?

Pohádka je z knihy Jana Cimického *Vrch čajové konvice*. Tento příběh jsme našly ve třech verzích a nakonec jsme se rozhodly pro tuto východní variantu. Původně jsme měly o tom jinou představu, chtěly jsme vypíchnout jiné prvky. Nakonec nám z toho jako nejhlavnější vyplynul oslík.

Jak vaši vrstevníci vnímají to, že děláte divadlo?

Mají na to jiný náhled. Spíš řeší technické věci. Jak se to secvičí, jak si zapamatujeme texty.

reakce publika

- 👍 Pohltilo mě.
- 👍 Líbilo se mi.
- 👍 Vzala bych na to i mladší děti, než osmileté.
- 👍 Téma bylo zajímavé.

Don Šajn

divadlo Hvízd, Holešov

Don šajn aneb to by mohl být krásný den!

Divadlo Hvízd se prý nechalo inspirovat **tradiční** hrou lidových loutkářů k vytvoření nového tvaru plného nadsázky. Zde bych se rád zastal **tradičních** lidových loutkářů, protože často své loutky obstojně ovládají a mnohdy pochopím, o čem a proč chtějí hrát (to, že se to často nedaří naplnit, je věc jiná).

O jaký nový tvar divadla jde v tomto případě, to se mi u této inscenace nepodařilo rozklíčovat.

Zdařilý byl pro mne jen úvod. Zde si v prvních minutách Vladimíra Dvořáková nasazuje zakrvácenou zástěru a hovoří na děti hororovým hlasem. Do toho hudebník Jiří Kuhl začne vytvářet temnou atmosféru a já věštím slibné krvavé drama nebo divadlo plné nadsázky a humoru, zkrátka jízdu. Ale vzápětí i přes veškeré snahy (neb oba protagonisté jsou sympatičtí, ba že charismatičtí) postupem času zjišťuji, že jsem klamán a nakonec se cítím naprosto podveden. Zástěra opravdu není nutná. Žádná krev se nekoná. Do diváků cákají jen otazníky. Přitom původní předloha slibuje množství vražd ke vtípům jako stvořených. Ale tato pevná půda pod nohama se pár minut po začátku rozsype a nastává jen chaos. Chaos místy vtípný, ale naprosoto neúměrně dlouhý. Jízda se mění v nekončící pád.

Základem inscenace zde přeci není parodie staré loutkářské hry, to zjistím záhy. Není to ani v anotaci slibovaný drsný humor, to by přeci muselo být vtípné. **Tradiční** hra provedená téměř neloutkářským způsobem (opět anotace) se mění v netradiční hru provedenou téměř nedivadelním a tedy skoro nestravitelným způsobem.

Při debatě s diváky, lektory a ostatními porotci se dozvídám informaci, že je polovina inscenace improvizací. Je tedy možné, že se zadařilo jiné ze včerejších tří představení. To naše bohužel ne. Pokud by tvůrci tuto informaci propašovali k divákům hned na začátku, patrně by se vše také mohlo odvíjet trochu jinak. Takhle zůstávají jen otazníky. Proč a o čem se hraje? Nevím. Proč je vše tak nesourodé? Na chaos jako koncept je to málo. Chtějí nás pobavit nebo naštvat? Nevím. Ani jedno se nestane. Vata je vata.

Slovy autorů: „Kdy seš mrtvej a kdy ztracenej???”

Kamil Bělohávek



Krvavá historka v krásném dni

Tak tu letos máme docela masakrzní program. Ovšem, klasický kousek staročeského divadla, *Don Šajn*, při takové příležitosti nesmí chybět. Po loňském donšajnovském masakru trvajícím pouze necelou čtvrt hodinku, to holešovskému Hvízdě vystačilo na 40 minut – neboť, jak poznamenala protagonistka, regulérní představení má mít nejméně 40 minut. Tím tak trochu naznačila na jedné straně nadsázku, s níž se bude pracovat, a na druhé to, že máme být připraven i na chvílemi poněkud natahované zpracování. Malá scéna je pro toto představení tak akorát. Využívá poměrně jednoduché home-made scény divadla rodinného typu a zvláštně sestavených totemových loutek. Jejich hlavy jsou podobné tradičním loutkám, těla jsou rafinovaně strukturovaná, tedy rozložitelná na několik částí. Reznicky krvavá zástěra Vladimíry Dvořákové sice zprvu napovídá, že se bude jednat o hodně drsnou podívanou, ale není třeba se obávat. Celé představení je spíše nadsázkou ve stylu kabaretním, v níž si dvojice (loutko)herečky a hudebníka přizvukuje v takovém příjemně sousedském duchu. Je to taková lehce vtípná klasika, kde nechybí vedle zloduchů (neboť v tom jsou si bratři v podstatě rovni) a uvzdychané dámy ani postava líného a rozumbradovského Kašpárka, stejně jako ona pověstná „vata“ (jejíž scény hrají v této konkrétní inscenaci svou roli) – tedy kousek, který je v rámci festivalu vždy očekáván. Nepřekvapí sice, ale ani neurazí. Prostě takový malý letní masakr.



Kašpárek je hajzlík

Rozhovor s Vladimírou Dvořákovou

Jak se Vám poprvé hrálo v Chrudimi?

Bylo to výborné, ale tři představení za sebou jsou náročná. Už nemůžeme.

Proč jste jako předlohu zvolili tradiční hru lidových loutkářů?

Líbí se mi jazyk a postava Kašpárka. Děti ho znají jako hodnou postavíčku, ale ve starých hrách je hajzlík. Převzali jsme si to po svém, žádné velké důvody jsme k tomu neměli.

Vnímáte rozdíl mezi diváky v Chrudimi a na jiných akcích, kde vystupujete?

Je to hodně podobné. Bylo tu smíšené publikum a to je nejlepší. Tahle inscenace je rodinného typu, i když je to krvák. Myslím, že se zasmějí děti i dospělí, když to neberou moc vážně. Hned teď ještě zdrháme před porotou na Moravu (*smích*).

reakce publika

👍 Fascinující...

👍👍 Roman Vaněk (šéf Pražského kulinařského institutu, pozn. red.) o tom co je všelijak říká, že je to šmakuláda. Takže: „Divadelní šmakuláda“.

👍 Překvapení.

👍👍 Nechci se vyjadřovat.

👍👍 Hmmmmmm?!

diskuze

Kompromis je to nejhorší, co může být

O draku Bylínkovi

Pohádka naruby, která zaujala hudbou, ale k ničemu nevedla. Téma přijetí jinakosti zaobaleno do pohádkových papýrů. Ne každý, kdo vypadá jako drak, musí být zlý. Divadelně nenadchlo, lidsky oslovilo. Hráli to moc hodní lidi, ale byli nešikovní ve volbě prostředků, které byly pro některé až dětské. Spousta detailů v představení nefungovala – zůstali na půl cesty. Diváci se snažili radit: Kompletní středověký kostým, nebo ponechat maskáče a boty prestiže? Byl to experiment, ale bohužel se příliš nevyvedl. Někteří nepochopili jisté příběhové zvraty – například proč se stal drak hodným? Černá ruka na bílém pozadí také není příliš nenápadný prvek... Klíčovou myšlenku opět pojmenovala porota: V divadle musíme vědět, kdo je kdo. Vše musí být vyhraněnější.

Soubor se velmi naléhavě snaží skrze pohádku něco říct a my mu rozumíme, ale je to nešikovně napsané. Situace nevznikají – zkrátka jen jsou. Příběh působí naivně... Mluvíte o nebezpečnosti draků, ale používáte nevhodná zvířata. Dostáváme se až k sebestarodii. Klíčová je volba prostředků (mrkve z IKEY to nejsou).

Z dramaturgického hlediska inscenace nefunguje ve výstavbě textu – na střídačku sledujeme linie princezny a královny, hodného i zlého draka a jejich zájmy. Divákovi jsou vyprávěny různé pohledy. Byť vnímáme, že téma je závažné, důležité věci nevyzněly. Situace je subtilní. Postavy nemají šanci si věci ověřit, vyzkoušet. Sledujeme příběh z různých úhlů pohledu a to tvoří nesourodost, což znemožňuje hladké vnímání příběhu. Představitelky královny a princezny hrály s pokorou, na hranici profesionality, ale nijak se neodvázaly, občas působily uspávacím dojmem. Inscenaci také chybí zvuky i pohyb. Potenciál tam je (například mluvení do

plecháčku), ale není využit důsledně, přitom je tam obrovská nabídka zvuková i pohybová. Loutkářská abeceda je obsažena, ale není vypuštěna ven.

Všichni cítíme snaživý záměr sdělit téma, ale problémem je vystavění příběhu. Každý druh loutek něco reprezentuje, jistý způsob přístupu, ale často se schylovalo až k „plyšákovému“ vedení. Situace nebyly dohrány. Inscenaci chyběla důslednost ve volbě výtvarných prvků. Něco se dozvídáme, ale nepoznáváme to.

Náš drahý oslík

Čisté nadechnutí, vkusné, uměřené, půvabné, křehké, introvertní. Byť je to jednoduchý příběh, herečkám se podařilo vytvořit z tak malého díla velké dílo. Kvitována byla výtvarná stránka díla – někteří dokonce viděli i jistou podobnost s Hankou Voříškovou. Někteří se ztratili, jiní byli dojatí detaily. Je evidentní, že čím jsou diváci blíží, tím je zážitek intenzivnější. Tato inscenace byla stvořena pro jiný prostor. Někteří se museli hodně soustředit, aby mohli tzv. jít se soubojem. Snad bychom to mohli nazývat rodinným divadlem.

Chválena byla čistá, krásně odměřená i uměřená hudba. Jiný názor se stočil k technice vedení loutek – ne vše bylo provedeno důsledně, přesně. Na herečky pravděpodobně padla i únava, jejich projev působil trochu nesoustředěně.

Podle jiných se jednalo o krajní mez minimalismu a zároveň jisté upozornění, kolik toho jsme schopni v dnešní zrychlené, šílené době vnímat. Vždyť je tak krásné vyjít si před dům, poslouchat ptáky, nebo si poslechnout čínský příběh... Jsou to minipodněty a my nejsme schopni je vnímat, tudíž jsme to my, kteří jsme unavení, ne herečky. Divadlo z nás dělá jiné lidi.

Toto představení byla cesta – v realistickém i metaforickém slova smyslu. To, co divák vidí, je právě ta cesta. Není důležité, kam se putuje, co se děje na oněch místech, ale prostý fakt, že se putuje. Krásné spočinutí. Pohlazení i poslední větu.

Don Šajn

Diskuze o tomto představení se odehrála bez přítomnosti herců a byla otevřena otázkou na skladbu programu – proč vedle sebe stál Oslík a Don Šajn? Toto spojení bylo příliš třeskuté, násilné.

Úvod byl velmi slibný, ale pak vše spadlo. Nepřišla žádná velká emoce a vše spadlo do chaosu. Nebyla to ani parodie na Šajna, ani Šajn. Slibně působící prostředky se nenaplnily. Koncept chaosu také nebyl naplněn. Mnoho bylo v Donu Šajnovi řečeno, ale vlastně nebylo řečeno vůbec nic. Představení navodilo dobrý pocit, herci působili příjemně, byť by potřebovali poradit v používání prostředků i hereckém přístupu. Živočišná touha „něco dělat“ byla ale jasná.

Dle komentářů z davu se představení od jara velmi změnilo – byly připsány nepotřebné scény (mnozí to označovali za úplnou vatu). Dokonce byl změněn konec, přidány postavy, mužský představitel dostal mnohem více prostoru. Všechny tyto změny byly zbytečné a představení bylo neadekvátně dlouhé. Představení působilo jako vata a postava chlapečka byla pravděpodobně tím nejzbytečnějším elementem.

Kvitována byla hudba, herecký přístup hlavní představitelky, živočišná touha hrát, energie, živá muzika, čistý zpěv. To, že jsou tyto herci nezkušení, není na škodu věci (ba naopak to nabízí spoustu cest, kudy jít), ale měli by se tzv. poučit. Chtěli být vtipní, ale nedařilo se – fóry neměly pointu. Improvizace nebyla čistá a vše působilo chaoticky. Ze společné diskuze nakonec vyplynulo, že představení v 11:00 bylo jiné, než to ve 14:00 nebo v 16:00. Každé představení bylo díky improvizaci zcela jiné a bohužel vždy příliš dlouhé a chaotické.

Nakonec však přichází nápad: kdyby nás na začátku upozornili, že je to one woman show na jisté téma, tak si možná i tu vatu užijeme. Ale takhle je evidentní, že tomu chyběla režie – měl by tu být někdo třetí, kdo by inscenaci tzv. vyčistil a zprávil.

Raději se sem vracím jako lektor

S Mirkou Vydrovou jsem strávila téměř celé pondělní odpoledne na jejím semináři G, který se zabývá nejenom maňáskovými loutkami, ale i uchopením, pochopením a posunutím Kašpárka v jiných evropských zemích.

Ve vašem životopise mě zaujalo, kolik profesí zastáváte. Jste herečka, loutkoherečka, svépomocná dramaturgyně, pedagožka, porotkyně a mohla bych pokračovat dál. Na letošní Loutkářské Chrudimi zastáváte pozici vedoucí semináře. Jaká z profesí vám osobně vyhovuje nejvíc?

Myslím, že spolu všechny ty profese nějakým způsobem souvisí. Úplně původně jsem se nějaký čas věnovala činohernímu herectví, pak jsem se dostala k autorskému divadlu profesora Ivana Vyskočila a tam začalo to autorství – hraní ze sebe sama, touha člověka něco sdělit. Později přišlo na řadu loutkové divadlo, kde už mi přišlo samozřejmé, že člověk vytváří témata, která nachází kolem sebe a chce se k nim nějakým způsobem vyjádřit.

Jezdila jste na LCH jako seminaristka, nebo rovnou jako lektorka? Dočetla jsem se, že jste tu vedla už 11 seminářů, což je skutečně vysoké číslo.

To číslo mě taky pěkně zaskočilo! Se mnou je to složité. Já jsem byla poprvé na festivalu výchovné dramatiky, kam jsem se nějak přimotala... Na LCH jsem poprvé jela, až když jsem byla na loutkárně na DAMU. Do té doby, než mě vzali na loutkárnu, jsem dělala pouze to autorské a činoherní divadlo.

Vzpomenete si na svůj první seminář, který jste tu vedla? Byla jste sama, nebo ve dvojici? A co bylo tématem?

To si vzpomínám, tedy alespoň myslím, že se jedná o vůbec první seminář. Oslovila mě tehdy paní Eva Machková, která měla Chrudim na starost: „Mírko, co kdybyste vedla seminář na LCH?“ A přestože jsem toho o loutkách mnoho nevěděla, tak jsem řekla: „Proč ne?“. Bylo dobře, že nebyl jen o loutkách, jak je to teď, tenkrát to byla taková všeobecná tvořivost s použitím jakéhokoliv materiálu. Byl to seminář plný her, cvičení, tvořivých věcí. Mám pocit, že jsem to vedla ještě s někým a že naše spolupráce úplně nefungovala. Bylo to v té růžové škole nahoře a měli jsme tenkrát na starost 22 lidí, což bylo celkem dost. Když se ohlédnu zpět, tak jsem tu už vlastně vedla semináře pro děti, pro adolescenty i pro dospělé, což je případ i letošní LCH.

Kde berete inspiraci při vymýšlení témat seminářů? Vycházíte z toho, na co sama v loutkovém světě natrefíte?

Ano, většinou se to váže k tomu, co zrovna dělám, čím se sama zabývám, co mě v tu dobu zajímá a kterým směrem se ubírám. Semináře považuji za takovou studii. Je to pro mě taková příležitost a důvod přecíst si všechny ty knihy a studie, ke kterým bych se normálně nedostala. Zároveň si díky seminářům danou problematiku nějakým způsobem srovnávám v hlavě, což je hrozně fajn.

Proč tedy letos zrovna seminář zaměřený na groteskního loutkového hrdinu?

Protože to není jenom Kašpárek, jak si mnozí představí, ale celá rodina evropských loutkových šašků. Tenhle žánr mě teď moc baví. Viděla jsem bezvadná představení italských a anglických figur tohoto typu, kde se mi potvrdila jedna věc, kterou řešíme i v našem divadle: jakou podobu by měl mít Kašpárek v současné době tak, aby to dávalo lidem nějaký smysl? Odpověď nemám. I o tom se budeme bavit v rámci semináře. Třeba zjistíme, že je Kašpárek opravdu pasé. Co by mohl taky v tuto dobu reflektovat?



Dnes jsem na semináři měla možnost vidět několik pohybových i hlasových cvičení a zajímá mě, podle čeho je vybíráte? Vycházíte z toho, co vám samotné pomáhá před představením?

Buď si adaptuji nějaká cvičení třeba z výchovné dramatiky, z toho, co jsem kde nabrala, co četla, nebo si vyberu něco, co jsem poznala na všemožných seminářích. To všechno nějakým způsobem prokombinuji. Kromě „kašpárkování“ jsem i Zdravotní klaun. Takže i klaunství je mi v tom velkou inspirací.

V čem se pro vás vnímání festivalu liší, když sem přijedete jako lektorka a když jako porotkyně?

Musím říct, že jako lektorka se cítím daleko líp. Nejde tolik o režim, jako spíš o to, že se necítím jako dobrý „diskutátor“. V hlavě to mám srovnané, to mi problém nedělá, ale nejsem úplně obratný diskuzní člověk. Raději vytvářím věci v praxi, než abych o tom hovořila. Sice jsem dělala na předloňském ročníku porotkyni, kde jsem asi neříkala úplně blbosti, ale není to moje parketa, ve které bych se cítila dobře. Přežila jsem. Nicméně se sem raději vracím jako lektor.

MaZda

Strčili nás mezi popelnice

Celé úterní dopoledne jsem si hrála na stopaře. Seminář N byl totiž k nenalezení. I když Chrudim není zas tak veliké město, je plná zákoutí. Mrška jedna. Ještě že všechny cesty vedou ke zmrzlinovému stánku u Alfy, kde jsem potkala nejenom míchanou čokoládovo-vanilkovou, ale i lektorku Jarmilu Parčiovou.

Pověz mi, prosím, čemu jste se dnes věnovali na semináři?

Dneska to bylo hlavně o procvičování bubnování, které se naučili včera. Hrajeme na bubínky i na tělo. Zároveň se to snažím spojovat s jednoduchými tanečními kroky. Chci, aby to co zvládnou hrát rukama, dělali i nohama.

A jak to seminaristům jde?

Po jednom dni si myslím, že jim to jde dobře.

Přece jenom koordinovat ruce, nohy a ještě do toho držet rytmus bubnování musí být náročné.

Mám radost, že mám fakt šikovný lidi. Samozřejmě to někomu jde líp, někomu hůř, ale všichni se snaží, takže je to bezva. Výsledek je stejný – na konci dne zvládnou zadaný úkol splnit všichni přesně tak, jak si představuji.

Jaké mají zkušenosti s hudebními nástroji?

Ze sedmi lidí tam jsou dva flétnísti a jeden bubeník, který je opravdu moc šikovný. Jsem vděčná za tenhle počet, protože se můžu věnovat každému zvlášť, když jim něco nejde.

Sleduješ rozdíly mezi lidmi, kteří hrají na hudební nástroj a těmi, kteří se s nimi setkávají na semináři poprvé?

Určitě je to hodně znát. Třeba tomu bubeníkovi řeknu: „Hele, hod' tam čtyřku – jakože čtyři takty – pak smyčku, apel.“ A on jede. Když mu vysvětlím rytmus, jak ho má hrát správně oběma rukama, tak mi ho zahraje přesně tak, jak chci. Těm, kteří nikdy nehráli, vysvětlím rytmus, ale nedokážu je naučit, jak ho správně zahrát. Oni ho zvládnou, ale zahrají ho po svém, což mi ale vůbec nevadí.

V anotaci k semináři jsem četla, že se budou seminaristé učit hrát nejenom na bubínky. Když jsem vás dnes hledala v učebně, pobavilo mě, že už tam máte připravené popelnice atp.

Ty tam ovšem neměly vůbec být. Měli jsme mít normální třídu, ale místo toho jsme v průchodu u popelnic.

Aha, já myslela, že to je záměr.

Ano, záměr to původně být měl, ale nečekala jsem, že to bude už takhle „připravený“. Tím, že nemáme třídu, tak hodně improvizujeme. Vezmeme si bubínky a jdeme ven. Dnes jsme se hodně potýkali s tím, že jsme všude rušili. Nej dřív výuku, potom před zemědělkou, zkrátka je to randál, když tolik lidí mlátí do bubnů. A to jsme dnes hráli jenom na 3. To byla ještě de facto ranní rozsvička oproti tomu, co se chystá. Ale v čajovně nás přivítali s otevřenou náručí. Navíc se tam začalo víc zpívat, což jsem ráda. Cílem semináře je totiž převedení klasických lidovek do afrických rytmů.

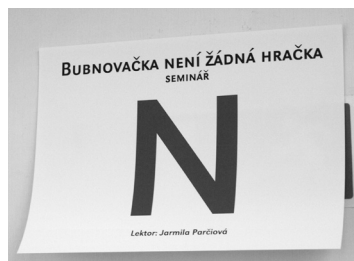
Kterých konkrétně?

To je překvapení, takže ti to neřeknu. Budeme hrát na předváděčce nebo na plese. Ještě se úplně neví kde... Ale jsou to lidovky typu Petrovický zámek. Ráda bych, aby se do toho i tancilo, tak uvidíme.

Tančit s bubínkem, zpěvem a podupáváním? Tak to se máme určitě na co těšit!

To tedy máte!

ptala se MaZda



N jako Nothing.



Napište reflexi semináře, když učebna zeje prázdnou...



Popelnice byly vyvezené.



Na dvorku Nothing.



Zkontrolovala jsem, jestli se přede mnou neschovávají, ale Nothing.



Dala jsem se únikovým východem...



Ale před zemědělkou... Nothing.



Další indicie – Jdi do parku, ale hádejte co...



Indicie zněly – slyšeli je před zemědělkou.



Nothing.



A víte co...?

seminář E

Takový malý svět sám pro sebe

jsem objevil ve sklepe chrudimského muzea. Svět, ve kterém z neživého vzniká živé. Seminář E „Loutka – dřevo – řezbařina“ lektora Vladimíra Sosny jsem zastihl v pilné práci.

Malá místnost. Místo tapet plakáty starých ročníků Loutkářských Chrudimí. Za oknem hučí Chrudimka a sluneční paprsky dopadají skrz koruny stromů oknem na lipové špalíky, ze kterých dláta postupně ubírají kousek po kousku a vzniká něco nového, něco neuvěřitelného – LOUTKA. A všude kolem voní dřevo.

O dobrou náladu není nouze a na seminaristech je vidět, je pro ně tahle práce radostí. Všichni jsou zabrání do práce a soustředěně prohlížíjí svá díla. Pečlivě zvažují další řez. Míra R. odpočívá začten do Zpravodaje s vychlazenou lahví piva na ponku. „Tady zas někdo tvrdí, že pohádka má přinášet novou myšlenku.“ durdí se. Aniž by zvedl hlavu od práce, Míra H. suše odvěti: „Ty zase češ, viď Míro...“ a dál opracovává hlavičku Punche.

Stojím v němém údivu nad tím, co byli všichni schopni už za dva dny vytvořit. Ruce, nohy, hlavičky válejí se všude kolem. Některé obličejy už mají i výraz! Mezi nimi prochází pohodář Vláda. Kouká svým svěřencům pod ruce a tu a tam poradí: „Odpočiň si, až se vrátíš, uvidíš to jinak. Musíš tu hlavičku stále otáčet, takhle to vidíš jen z jednoho pohledu.“

Míra R. předcítá ze Zpravodaje.

Všichni jsou tak zabrání do práce, že mám pocit, že o mně ani nevědí. „Stůj, nehýbej se!“ vyvede mě zvoláním z omylu jedna frekventantka. Jsem zmatený, ale pro jistotu ztuhnu. Chvilí si prohlíží můj profil, pak si osahává vlastní bradu a vzápětí se pouští znovu do práce na své loutce. U vedlejšího ponku už Vláda kompletuje nohu marionetě a vysvětluje technologii: „Takhle se to běžně nedělá, ale fungovat to bude.“

Míra R. předcítá ze Zpravodaje.

Kdosi proneše: „Platany jsou krásný!“ „To jsou!“ říká Vláda „Zajímalo by mě, jak to všechno vnímají stromy. Někde je platanová alej. Těm stromům provázali koruny a oni prorostly. Co by o tom asi ten strom řekl?“

Míra R. se otáčí k ponku a jeho dláto se zakouslo do dřevěného špalíku.

TojToj



Agenti hlásí

Seminář B

Papír je tragédie. Prožíváme si existenciální papírová drama. Jsme tragičtí. Jsme papír. PS: Lektorka nemá ráda chrudimskou.

Agentky 3G

Prožili jsme si největší světovou tragédií. Prožili jsme si tragédií zmuchlaného papíru...

Agent od Burgerů

Seminář C

Chceš-li umět péci štrúdl, tak neváhej. V semináři Cé tě to naučí i v barevných rukavičkách.

Agenti Hrnek s.r.o

Seminář E

Ráno! Všichni se okamžitě pouští do práce a tvoří. Vláda ochotně krouží mezi náma a radí a pomáhá. Dnes se ozval i nemilý zvuk. „Auuu.“ Náplastí je dostatek. A co nespraví náplast, spraví víno a nebo vychlazené pivo

Agent Náplast

Seminář G

Po dnešku už víme, kdo má dlouhé vedení, kdo je měkký a naslouchá, kdo má dvě vrstvy, na koho jít s kladivem a na koho jemně, kdo je drsný a kdo pracuje pod nátlakem, ale hlavně víme, na koho si dát pozor. Takže až uvidíte zubaře s loutkou, utíkejte!!!

Agent Punch

Seminář M

Tvoření, výroba, patlání, stříhání, modelování, barvení a velké finále: foťák a světla.

Agenti Houby

Až na jednoho opozdilce probíhal seminář podle plánu. Připravovali jsme scénu, zkoušeli světa a fotili jsme naše loutky.

Agent Zemák

Seminář R

Byli jsme na výletě.

Chodili jsme podle šipek.

Hledali jsme klacíky, z kterých jsme potom dělali panáčky.

Lepili jsme je modelínou.

Měli jsme plnou tašku pírek.

Moje loutka se jmenovala Pták píрко.

Agent Píрко

Seminář S

Papíry, tužky, řezáky, nůžky pomocníky dneska byli, abychom si loutky vyrobili.

Agent Rohlík s máslem

Seminář X

X - pozdě vstát, dát si kafičko, vyslechnout přednášku, vy-zvednout Zpravodaj, další kafičko, ach, to je pohoda

Agent Bambula

Omluva

Dle zákona č.63/2014 sb. na ochranu loutkářů se tímto já, MgA., PoR.otc.E, Kamil Bělohlávek, omlouvám panu JUDr. Petru Slunečkovi za chybu v prvním čísle loutkářského Zpravodaje – správně jsem měl napsat „pan Slunečko“. Za kritickou diakritickou chybu se omlouvám...



Loutka je jedna z nejzajímavějších věcí

Rozhovor s Vladimírem Sosnou, lektorem semináře E

Jak bude probíhat tvůj seminář?

Když mě Michla Drtina oslovil, abych udělal seminář na výrobu loutek, řekl jsem mu, že je to tvrdý oříšek. Vyrobit loutku za čas, který máme je nesmyslné. Z kurzu ve Volarech vím, že to vychází na desetidenní řezání od slunka k slunko, tady na to máme asi třetinový čas. Podmínkou bylo, aby se mnou seminaristé před Chrudimí komunikovali a posílali mi návrhy, abych mohl vytvořit co nejpřesnější předřezy, tak abychom tady udělali už jen vizuál.

Technologii tedy vymýšlíš ty a seminaristé se zaměřují jen řezbování?

V podstatě ano. Někteří kurzisté jsou už zkušení a velmi pokorní a vybírali si třeba maňáška. Já nechtěl nikoho omezovat technologiemi. Ten kdo si vymyslí nějakou ptákovinu, tak si za tím jde a je tím posedlý a jsou schopni dostat cíle. Děláme javajku, marionety, maňášky, ale máme tam i hračku. Barunka Mládová si vymyslela zajímavý samohyb.

Jakým způsobem funguje to, že na semináři máš naprosté začátečníky i již zkušené řezbáře.

Moc mi ulehčilo situaci, nejenom to, že někteří lidé jsou už znalí, umí trochu řezat, mají i slušné vybavení dlátý, vědí, co mají dělat a jdou si za svým. Většina lidí sem jezdí léta,

loutky milují a měli tedy svojí vizi, kterou chtějí dělat. Moc nám pomohlo, že pan správce nám umožnil být v Muzeu až do večera. Můžeme tak pracovat průběžně. Myslím si proto, že se nám cílovou pásku podaří protnout.

Jak došlo k tomu, že se ze strojevedoucího stal řezbář?

Vášeň. Od malička mě tyhle věci přitahovaly. Jde o to narazit ve správný čas na správné lidi. Mně se to podařilo. Ve Volarech jsem potkal Ivoše Stehlíka. On sám se chtěl naučit řezat, tak začal organizovat kurzy řezby pro ostatní a sám se učil. Tam mě to nasměrovalo do Alfy. Baví mě loutkové divadlo jako takové – technologie, hry, kinetické věci. Jsem přesvědčený, že se dá rozhybat všechno.

Co je pro tebe dřevo?

Dřevo je materiál. Když je suché, tak nikdy není mrtvé. Je to pro mě stejně biologický materiál jako cokoliv na planetě z čeho se dá dál vyrábět. Z mého pohledu je člověk zvláštní tvor, který dřevo dokáže úžasně použít tak, že ho nejprve usmrtí, pak ho rozporcuje a potom ho znovu dá dohromady. Je schopen z něj udělat neuvěřitelně zajímavé věci a loutka je jedna z nejzajímavějších věcí, které člověk vymyslel.

ptal se TojToj

Růst nezastavíš

Přicházím do učebny semináře T a již z dálky mě vítá hlučné tetelení mladých účastníků – seminář je určen pro děti ve věku 10-15 let. Atmosféra je lehce chaotická, nicméně velmi tvůrčí, děti se sice všude hemží, činí tak však ve jménu zadaného úkolu. Tomáš Běhal mě vítá a vysvětluje: první den se pracovalo s marionetami, vznikla řada zajímavých scének, jako např. „Karkulka naruby“ – zelená dračí Karkulka, které Princezna sežere Dědečka; dnes se začalo dělat s papírem, vznikly taktéž velmi zajímavé loutky, jedna skupinka se hrála smrt akrobata, jiná se inspirovala izraelskými Puppet Cinema a předvedla příhody mimozemšťana cestujícího po různých planetách. Když jsem přišel, byli seminaristé rozdělení do dvou skupinek: jedna vyráběla mytologickou bytost (Krakena), druhá zase stroj (automat na pití). První pokusy o krátké scénky s jejich výtvořky můžete nalézt na facebookových stránkách LCH. Seminář působí jako jedna velká

rodinka, Tomáš kmitá mezi svými svěřenci, radí, vysvětluje, jak vystavět strukturu jednoduchého příběhu, nabádá děti k práci s rytmem – u Krakena musí být čitelný pohyb chapadel, stroj musí mít nějakou zajímavou animaci, proces přípravy vydávaného nápoje. Děti vysvětlují, co se bude dít, ale Tomáš je přerušuje:

„Já nechci, abyste mi to říkali, chci to zahrát!“

„A můžeme použít ten větrák?“

„Je z papíru?“

„Není,“ protáhne posmutněle dívka...

Náhle do rozhovoru vtrhne jiná holčička a vedoucímu semináře oznámí, že jí asi brzy vypadne zub. I takové problémy musí Tomáš řešit...

pab

Mary Poppins

Tomáš Běhal dostal letos na starosti seminář pro děti ve věku 10-15 let. Po tom, co jsem se přesvědčil, jak mu to s nimi jde, jsem si o tom s ním i popovídal v poklidném odpoledním stínu u mlýnského náhonu...

Předloni jsi tu vedl seminář poprvé, letos podruhé. Posunulo se mezitím nějak téma semináře, nebo děláš něco podobného?

Hlavně tolik nebazírůju na animaci, aby se to hýbalo správně. Druhá věc je, že je ten seminář především vyráběcí, aby se ty děti zabavily. Zítra třeba budou vyrábět stínové loutky, dneska z papíru, pak chci nakoupit taky nějakou zeleninu, to mě inspirovalo představení Planet Egg. Chci to taky pořádkem šoupat mimo tradiční loutky, začali jsme klasickými marionetami, ale jmenuje se to Ožívování hmoty a předmětu, takže si myslím, že by to mělo jít mimo tu tradiční linii. To je myslím ten rozdíl, loni jsme dělali javajky, marionety a tak.

Je tam i nějaký posun způsobený tím, že se jedná o seminář pro mladší účastníky?

Nevím, jestli k lepšímu, nebo k horšímu... rozhodně když máš starší, tak jsou uspořádanější, víc poslouchají, není třeba je tolik korigovat, ale zase nemají takovou fantazii jak malé děti, ty jsou otevřenější, mají svůj vlastní hravý svět. Asi je pro ně taky těžší odlišit hranici mezi hraním divadla a hraním si. Kdybys je viděl ten první den, tak tam měli panenku a bylo to úplně, jako když si holčička hraje s panenkou, vůbec si neuvědomovali hranici, že tady sedí publikum, že si to nemají hrát jenom do kroužku a tak. Je to pro ně víc hra než divadlo.

Ale ty už s prací s dětmi zkušenosti máš, že?

Já mám divadlo Toy Machine, se kterým děláme představení i výtvarné dílny, takže tam je nějaká zkušenost, ale pracuji i s dětmi v jednom dětském domově, v rámci projektu „Práce je dar“, kde chceme děti motivovat ke hledání si práce. Já tam mám obor interaktivní divadlo a dramatickou výchovu a jde mi o to ta děcka otevírat. Přijde mi, že nemají schopnost se vyjadřovat, neumí odvyprávět příběh, nevěří si... V těch dětských domovech je sebevědomí nula, takže je taky třeba jim dokázat, že jsou něčeho schopní, že se nemusí za sebe stydět.

Seminář pro děti byl tvůj nápad?

Ne, to mi navrhnul Michal Drtina a já na to kývnul, protože práci s dětmi mám rád, i když si tam připadám trochu jako Mary Poppins, děti chodí pozdě, chodí s tím, že se jim viklá zub, jako dneska, a já nevím, co mám dělat.



Když jsem k vám přišel, působili jste hrozně moc jako jedna parta, přestože je teprve druhý den semináře, co jsi s nimi dělal za závažná seznamovací cvičení?

Já si myslím, že to je v tom přístupu, jak už pět let hraju divadlo pro děti, tak už jsem se naučil s nimi komunikovat. Třeba jsem jim od začátku říkal, že si přece nebudeme vykat, ať mi tykají, i když některé to nedodržují doteď. Líbí se mi ta hranice, že jsme kamarádi, že nejsem nějaký pan pedagog a učitel, kterého musejí na slovo poslouchat. Je to založené i na té hře, hraju si s nimi, oni se tomu zasmějí a to sblízuje, je to společný zážitek.

Cítí děti nějaké rozdíly mezi různými materiály, se kterými tam pracujete nebo budete pracovat?

To si nejsem jistý a myslím, že to ani nerozebíráme do takové hloubky...

Já spíš myslel v praxi, že pak s tím materiálem třeba jinak nakládají...

Mezi těmi dětmi jsou obrovské rozdíly. Některé už v životě divadlo dělat nebudou, jiné tu ambice mají a mají mnohem víc zkušeností, takže tím pádem pak mají i jiný přístup k materiálu, umí vyprávět příběhy, ale nemyslím si, že by si říkali, že papír vezmu na takovou věc, na jinou zase něco jiného... ani nejsme tak daleko, to třeba spíš v pátek si to budou schopné uvědomit. Možná by to byl dobrý nápad si s nimi o tom popovídat, co by se hodilo k čemu, jestli umí vnímat charakterky toho materiálu, to je dobrý nápad pro mě. Děkuju (smích).

pab

Z tajného deníku Smolíčka Pé

Studio DAMÚZA, Praha

Pán Bůh mě má rád

Hned po ránu mi udělal radost aneb – pravá čokoláda s chilli.

Doporučuji rodičům, aby po uložení dětí do divadelních lavic z hlediště neodcházeli. Přišli by o překvapivě skvělé, lehkonohé podívání. Původní pohádka je (zřejmě již z názvu) lehce posunuta. Spíše ale, vlivem téměř fukčního velegramofonu, pootočena.

O Smolíčka, který byl v uzlíku polepeném smůlou nalezen v lese, se stará Jelen a strýc Daněk. Jeskyňky musí dbát jeskynního řádu zakazujícího vycházení ve dne z jeskyně. Vše zamotává a posléze i rozmotává rychlomluvně výřečný Králík z klobouku.

V tomto rámci je divákovi nabídnuto radostné divadlo doprovázeno písničkami s akustickými (!) hudebními nástroji. Pane Bože, jak je to možné, že já zatvrzelý odpírač písniček v divadelních představeních si tady přímo chrochtám blahem?

Josef Brůček

Pro milovníky hlášek: „Došlo na nejhorší, rozlepte králíka.“

PS: Rozkošný králíček mluvil tak rychle, že jsem chvílemi přemýšlel, je-li to těsnořeč, nebo svojština.

Ta naše rodina biedermeierovská

Druhá přednáška v Muzeu loutkářských kultur byla věnována Rodinným loutkovým divadlům, o nichž měl mluvit Jaroslav Blecha z brněnského Městského zemského muzea, který se tímto fenoménem loutkářství dlouhodobě zabývá. Bůhví, zda to bylo tématem, přednášejícím nebo náhodou, ale přednášková místnost byla zcela zaplněna. Stálo to za to, neboť pan Blecha měl rozhodně co říci i ukázat. Měl pro posluchače přednášky připraveno na 90 fotografií ať už loutek, scénografie či různých dalších artefaktů, a navíc o nich dokázal vyprávět tak zajímavě, že jej přerušila až blízkost prvního odpoledního představení...

Tak jen ve zkratce připomeňme pár zajímavostí. První dekorace a loutky pro rodinná divadla vznikala už od roku 1760 v Německu a v letech 1820-1890 existovala na padesát nakladatelství, která se zabývala tiskem plošných loutek a kulis. U nás měl největší zásluhu o rozvoj rodinných a spolkových divadel Jidňich Veselý (1885-1939), spiritus agens českého loutkového divadla, který zaměřil pozornost na dětského diváka. V roce 1911 stál u zrodu Českého svazu přátel loutkového divadla, v roce 1929 spoluzakládal mezinárodní svaz loutkářů UNIMA. S tím souvisel v podstatě masový rozvoj zájmu o loutková divadla. Ale už předtím se u nás v rámci biedermeierovské atmosféry zaměřovala společnost na rodinu a její společné aktivity, ať už to bylo společné muzicírování či hraní loutkového divadla. Právě počátek 20. století přinesl velkou nabídku artefaktů pro domácí rodinná divadla, ať už to byly malované kulisy či plošné kreslené loutky (byla tu nabídka tradičnějších, ale i avantgardně laděných kreseb). Masový rozvoj domácího loutkaření se spojil se zájmem umělců o vytváření návrhů loutek a scénografie. Asi nejznámější byly tzv. Alšovky, loutky inspirované kresbami Mikoláše Alše. Velkou roli v masové oblibě hrála



výroba loutek v loutkářském závodě Antonína Münzberga (zal. 1900), které byly poměrně levné k mání pro všechny. Ačkoli se o scénografii a návrzích loutek docela dost ví (i když mnohé originály se nedochovaly), o herectví v rodinných divadlech se naopak neví prakticky nic. Má se za to, že mělo spíše společenskou a stmelovací funkci, nežli ambice umělecké. Pokud vás zajímá fenomén rodinných divadel, pak máte šanci najít informace právě v knihách Jaroslava Blechy Česká stolní loutková divadla nebo Rodinné loutkové divadlo.

jas



Paňáci veselí i lehce strašidelní

Jako každý rok, měli i letos návštěvníci LCH možnost si ve večerních hodinách prohlédnout expozice chrudimského Muzea loutkářských kultur. Diváci stoupají patry mydlářovského domu a zároveň s tím jako by cestovali časem: začíná se marionetami z přelomu 18. a 19. století, od nejstarších dochovaných záznamů o českých loutkářích – tedy od marionetářů, neboť maňáskáři nebyli považováni za plnohodnotné umělce, jak jsme se dozvěděli – přes rodinná divadélka, Skupu s Trnkou a Malíkovy soustružené loutky až k místnostem s exponáty z exotických krajů, stínovými loutkami z Jávvy, Indie a Číny.

Spolu s milým a poučeným komentářem byla celá prohlídka příjemným zážitkem, který se nedá dost dobře slovy popsat – ať už jde o lehce strašidelného klauna s korálkovými očima, mořskou drúbež, ztepilé ženy či filigránově jemně vyvedené postavy z Ramájány.

Stálá expozice je doplněna dvěma krátkodobými, jednou věnovanou Janu Malíkovi, druhou Františku Vítkoví a Věře Říčařové.

pab

HREJ SI!

Nudíte se? Nekupujte si medvídku mývala, je zbytečně drahý. Raději sežeňte někoho, s kým porovnáte svoje znalosti. Pokud se nikdo takový neobjeví, zaskočte k nám do redakce. Řídíme se totiž pravidlem: Kdo si hraje, nezlobí!

ZEMĚ	MĚSTO	JMÉNO	ROSTLINA	ZVÍŘE	VĚC	BODY

Pravidla: Každý hráč má papír s vypsánými kategoriemi. Kolo začíná náhodným výběrem písmene. Lze to provést tak, že jeden vybraný jedinec v duchu odříkává abecedu a ostatní v libovolném okamžiku řeknou stop, u kterého písmene právě v duchu byl, to se stává písmenem daného kola. Písmeno je nahlas oznámeno a všichni začínají psát. Úkolem je zaplnit každý sloupeček jedním slovem, které začíná na vybrané písmeno a které odpovídá kategorii. Kdo první napíše a vymyslí slova do všech sloupečků, řekne STOP; ostatní přestanou psát, i když ještě nemají všechno.

Vyhodnocení: 20 bodů dostane ten, kdo jako jediný ze všech hráčů dokázal vymyslet slovo do nějaké kategorie, kterou mají ostatní prázdnou. **10 bodů** je pro toho, kdo napsal originální slovo, které se neshoduje v dané kategorii s žádným jiným. **5 bodů** je pro ty, kteří napsali slovo stejné. Za ukončení kola hráč body nedostává – je pro něj výhodné, že ostatní hráči nebudou mít pole vyplněná.

Udělené body za všechny sloupečky se sečtou, zapíší do toho úplně posledního, a jede nové kolo s novým písmenem. Enjoy it!

Mozart loutkově

Loutková opera Kouzelná flétna aneb nesahejte na génia

Mozartova tříhodinová opera jako padesátiminutová loutková inscenace? Proč ne. Petr Vacek, Adéla Škopková, Milan Hugo Forman a klavírista David Noll předvedli vtipnou, svižnou syntézu opery, činohry i loutkového divadla. Svěrázný herecký projev, slovní humor, herecká nadsázka a především neuvěřitelná radost ze hry čísel z celého souboru. V prostředí Muzea barokních soch navíc získala další rozměr.

pH



XI. přehlídka individuálních výstupů s loutkou 2014-15

Skupina amatérských loutkářů Svazu českých divadelních ochotníků vyhlašuje XI. ročník Přehlídky individuálních výstupů s loutkou a malých loutkářských forem.

Posláním přehlídky je působit na zvýšení úrovně loutkohercké práce v amatérských loutkářských souborech a podpořit vystupování loutkářů při nejrozličnějších příležitostech.

KATEGORIE VÝSTUPŮ:

Výstupy jednotlivců

a) s komplexním loutkoherckým projevem

b) výstupy varietní a pantomimické

Výstupy studentů ZUŠ

Výstupy malých, nejvýše tříčlenných skupin

ORGANIZACE PŘEHLÍDKY

Přehlídka je dvoustupňová. Podle počtu přihlášených a místa jejich pobytu v ČR budou uspořádána první kola. Nejlepší výstupy vybrané porotou postoupí do užšího výběru, případně přímo do finále. Finále přehlídky se uskuteční v rámci programu Loutkářská Chrudim 2015. První kola proběhnou od února do května 2015. Délka výstupu by neměla překročit dobu 6 minut.

Přihlášky je třeba zaslat na adresu ředitele přehlídky: Petr Slunečko, Praha 8 – Březiněves, Za Sadem 213, PSČ 182 00

anketa

REDAKCE

1) Na co/koho/jaké místo se letos na Loutkářské Chrudimi nejvíce těšíte?

2) Letošní festival bude v některých ohledech věnován tradičnímu loutkovému divadlu. Co si pod tím pojmem představíte?

JACQUES JOSEPH

1) Řekl bych, že se těším na Kačenku, ale ta letos nebude; řekl bych, že se těším na *Obludárium*, ale to také nakonec nebude... na co já se vlastně těším? Na to, že se nechám překvapit.

2) Asociuji se mi s tím šílená a ubíjející dlouhá představení mdlých zpracování starých pohádek, ale i různý našlápnutý pecky, rakvičkárny, donšajnové, kašpárky a bůhvícoještě. A taky knížka paní Dubské.

PETRA HLUBUČKOVÁ

1) Na Tomáše, Magdu, Janu, Jacquese, Péťu, Iva, Michala, Báru, Štěpána, Lukáše, Kláru, Jitku, Luďka, Milana, Romanu, Káťu, Janu, Mírku, Michala, Zuzku, Fandu, Kubu, Jirku, Petru, Martinu, Mírku, Hanku, Tomáše, Hanku, Pavlínou, Vladimíra, ... pak je totiž úplně jedno, jestli jste v čajovně, v Modré Hvězdě nebo třeba v redakci.

2) Wayang Kulit, tradiční indonéské stínové divadlo. Matěj Kopecký. Kašpárek. Muzeum v Chrudimi.

TOMÁŠ JEREŠ

1) Těším se na Chrudim jako takovou. Je pro mě nejen o loutkových představeních, ale především o setkávání se s lidmi, které většinou celý rok nevidím. A právě bez těchto lidí a bez atmosféry, která tato setkání provází, si Loutkářnu představit nedokážu. Kdysi jsem si ji nedokázal představit bez restaurace Kačenka v MLK, ale snad už se po letech najde místo, které plnohodnotně nahradí tento kdysi proslulý bod na mapě nočního života účastníků festivalu.

2) Pojem **tradiční** loutkářství může být v mnoha ohledech jistě dost zavádějící a diskuze o tom, co se pod ním skrývá, by vydala na dlouho. Já osobně si pod ním představím jakýsi návrat ke kořenům českého lidového loutkářství, ale s ohledem na dnešního diváka. Hrát doslovně hry lidových loutkářů, stylem jakým hráli, je cesta do pekel. Stejně tak používat jako argument frázi „Takhle se to dělalo“. Pak se totiž budeme dívat na mrtvou rekonstrukci a ne na živé umění, kterým by divadlo mělo bezpochyby být, byť vychází ze svých kořenů, nebo k nim odkazuje.

MAGDA ZICHÁČKOVÁ

1) Těším se na druhý den, kdy už bude první číslo Zpravodaje na světě. Děsně mě baví zpovzdálí (a hlavně nenápadně!) sledovat, jak jím většina účastníků před představením (no dobře, občas i během něj) listují, diskutují nad ním, jak jsou pobaveni či pobouřeni, anebo si krátí chvíli vyplňováním některé z křížovek. Je to pocit zadostiučnění, že má naše práce smysl. Tak snad tomu bude i letos!

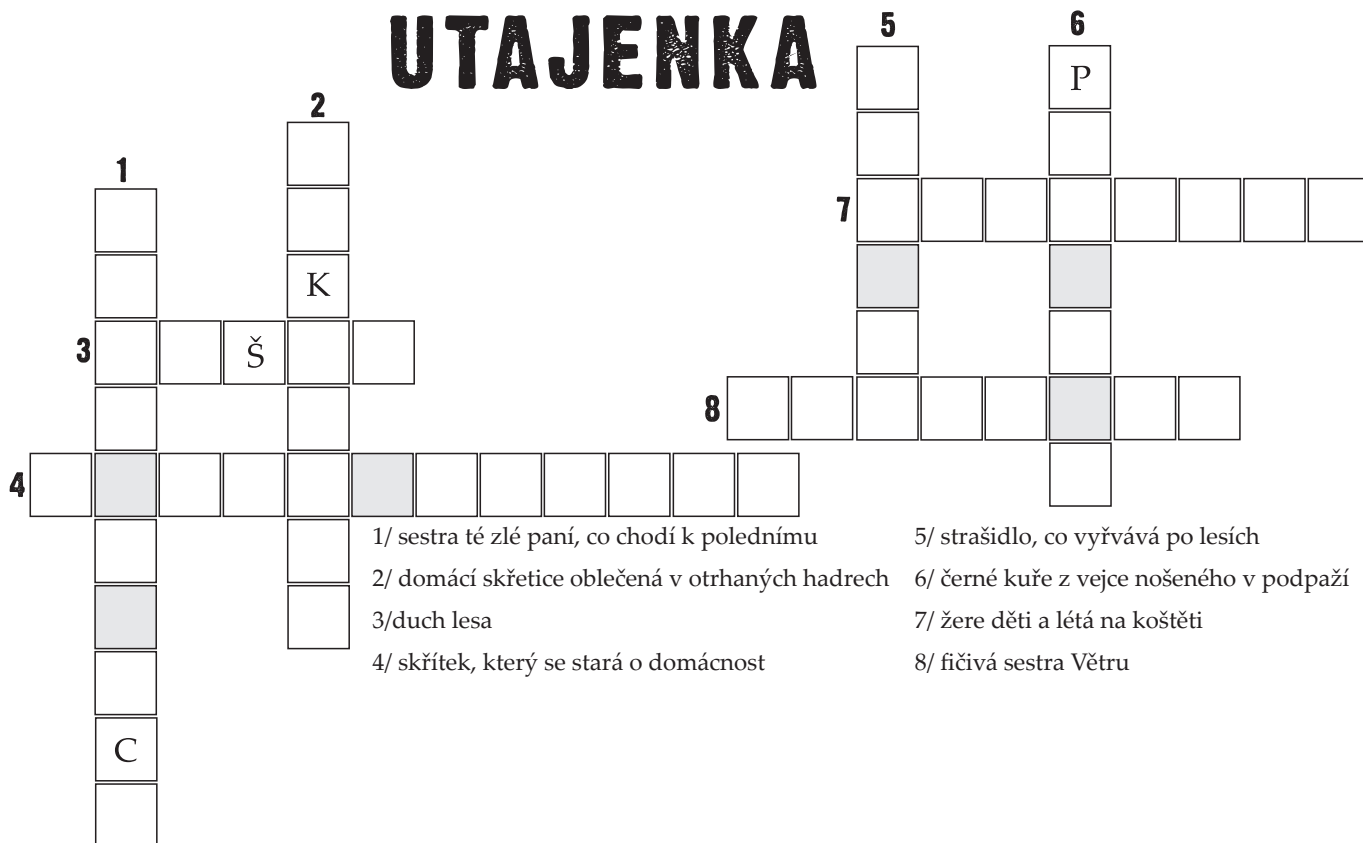
2) Je to jednoduché: vybaví se mi stará dobrá marioneta a krásná řezbářská práce.

JANA SOPROVÁ

1) Těším se hlavně na celkovou atmosféru, která bývá milá a pohodová. Na staré známé soubory, ale i na novinky. A z těch, které jsem viděla už v minulých letech, mě nejvíce láká nový projekt Tomáše Hájka, lampiony Hany Voříškové, a ráda se ponořím do nekonečného vesmíru s VOZICHE-TEM z Jablonce.

2) Mám zcela konkrétní vzpomínku, která je ovšem stará více než padesát let. Pražské divadélko Říše loutek, já v nových sametových šatech a nabídka nahlédnout do zákulisí a prohlédnout si a osahat loutky – marionety. Jeden z iniciačních momentů mé celoživotní vášně pro divadlo.

UTAJENKA



1/ sestra té zlé paní, co chodí k polednímu

2/ domácí skřetice oblečená v otrhaných hadrech

3/ duch lesa

4/ skřítek, který se stará o domácnost

5/ strašidlo, co vyřvává po lesích

6/ černé kuře z vejce nošeného v podpaží

7/ žere děti a létá na koštěti

8/ fičivá sestra Větru

Jaký jsem festivalový divák?

1. Do divadla chodím:

- a) vždy v obleku (2)
- b) podle počasí (3)
- c) kam? (1)

2. S biletárkami:

- a) zásadně nehovořím (1)
- b) laškuji a těším se na další setkání (2)
- c) si tykám a mezi představeními je zvu na kávu (3)

3. Na další festivalový den se těším tak, že:

- a) nemohu spát, proto do rána vyhledávám podniky, kde čekání zkrátit (3)
- b) to jdu zapít do hospody (2)
- c) se po posledním představení zavřu na pokoji a studuji stará čísla loutkáře a odbornou literaturu (1)

4. Při nudném představení:

- a) usnu (2)
- b) usnu, ale řeknu sousedovi, aby mě na děkovačku vzbudil. (3)
- c) přemýšlím, zda to není režijní záměr (1)

5. Pokud se mi představení líbí:

- a) tleskám (1)
- b) tleskám ve stoje (2)
- c) pozvu večer celý soubor na panáka (3)

6. Pokud se při představní loutky zamotají:

- a) jsem nadšen a bavím se nastalou situací (1)
- b) je mi líto herců a nechtěl bych být v jejich kůži (2)
- c) vstávám ze sedadla a běžím jim pomoci (3)

7. Do MEDu si s sebou zásadně беру:

- a) termosku s horkým čajem (1)
- b) hezkou loutkoherečku (2)
- c) několik vlastních polštářků (3)

8. Kytici nosím:

- a) každé dopoledne lektorům semináře jako omluvu za pozdní příchod (2)
- b) panu drtinovi za to, že to tak hezky dělá... (3)
- c) při děkovačce oblíbenému souboru (1)

9. Před představením:

- a) čtu anotaci k tomu, co mě čeká (1)
- b) pro jistotu si dám kávu ve stanu (3)
- c) doufám, že to nebude průšvih jako minule... (2)

10. Festivalový zpravodaj:

- a) čtu a líbí se mi (3)
- b) čtu a líbí se mi (3)
- c) nečtu, ale líbí se mi (3)

13 bodů

Jste na Chrudimi úplně nováček. Najděte si někoho, kdo získal více jak 25 bodů a nechte se od něj zasvětit do tajemství festivalového žití.

14 – 24 body

Jste na nejlepší cestě stát se závislým konzumentem chrudimského festivalu. Už moc dobře víte, jak vše funguje, ale pořád je co zlepšovat.

25 – 30 bodů

Gratulace... Ale zeptejte se sám sebe, jste ještě normální???

LOUTKOCACHING

Celifestivalovka

Pojďme se zase o krok přiblížit k lokalitě kde se keška nachází.

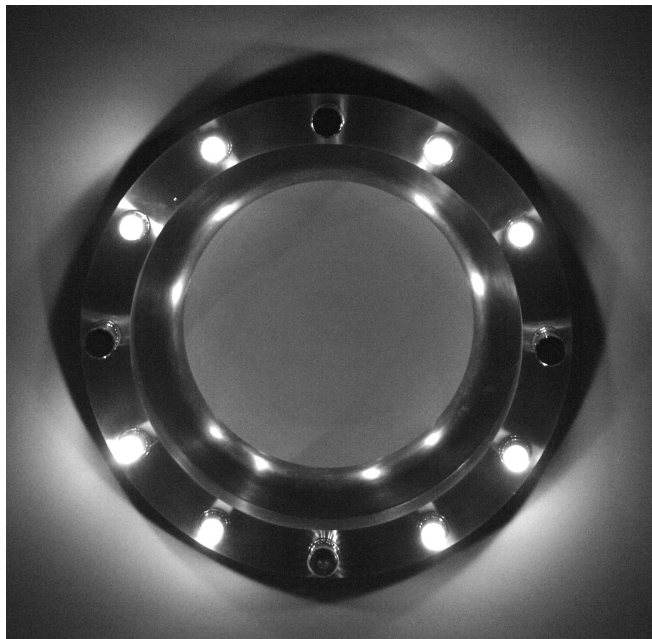
Nápověda: „...zákaz stání...“

Jednodenní

Dnes máte dvě nápovědy, které vás dovedou na místo kde se ukrývá třetí keška.

Nápověda: „...chrání historii...“ a „...redukuje hladinu“

FOTOHADÁNKA



Poznejte, kde to je.



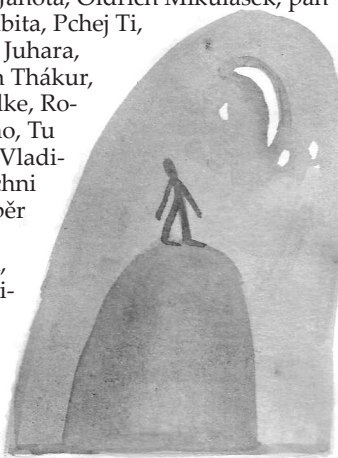
Světlušky

večerní chvilka poezie

básně soumraku, tmy, měsíce, hvězd, světlušek, rozjímání a toužení v čase mezi západem a východem slunce výstava lampionů Hany Voříškové zahájená hudbou a zpěvem Kateřiny Duspivové inspirovaná básněmi těchto autorů: Abe no Hiróniwa, Antonín Sova, Bašó, Bohuslav Reynek, čínská lidová, Fráňa Šrámek, Georg Trakl, Hana Voříšková, Hašihito no Óura, Chan Jü, Chan-Šan, Chan Wo, Irma Geisslová, Ivan Martin Jirous, Jan Opolský, Jan Skácel, Jan Zahradníček, Jana Wienerová, Jaroslav Seifert, Jaroslav Vrchlický, Jiří Orten, Jiří Wolker, Josef Chaloupka, Kakinomoto no Hitomaro, Karel Hlaváček, Karel Hynek Mácha, Li Jü, Li Po, Lu Jou, Marek Páral, Nguyen Binh, Oldřich Janota, Oldřich Mikulášek, pan Fudžiwaru, pan Ótomo no Tabita, Pchej Ti, princ Ikebe, princ Juge, princ Juhara, princezna Joza, Rabindranáth Thákur, Radek Malý, Rainer Maria Rilke, Robert Lev Novák, Su Tung-pcho, Tu Fu, Václav Bolemlr Nebeský, Vladimír Hulec, Wang Wej ne všichni básníci budou přítomní – výběr básní je ovlivněn konkrétní situací, roční dobou, počasím, charakterem krajiny a okamžitou náladou souboru

pro diváky: s sebou si prosím vezmete brýle na čtení

Hanka Voříšková



Zpravodaj 63. Loutkářské Chrudimi

Vydává a tiskne: Chrudimská beseda

Redakce: Petra Hlubučková (pH), Magda Zicháčková (MaZda), Jana Soprová (jas), Tomáš Jereš (TojToj), Jacques Joseph (pab)

Foto: Ivo Mičkal a redakce | Grafická úprava: Petra Libová

Kontakt: t. 739 080 529, mail: mozkomolek@seznam.cz

Neprošlo jazykovou úpravou!

PROGRAM

Divadlo Karla Pippicha | 13 a 15 (A+B) h.

LSD Tatramani, Sudoměřice

Černeť kocour (30', 12 let) | hlavní program

Patetický akdáhop podle textů

z „Amazonského foliantu“ a „Sortu katu“.

Malá scéna Divadla Karla Pippicha | 10, 14 (A) a 16 (B) h.

Spolek loutkářů VOZICHET, Jablonec n. Nisou

Hvězdné dálky aneb Galaktická roztržka čili kterak Impérium úder nevrátilo

(35', 8 let) | hlavní program

Fanoušek z Jablonce se snaží představit Star Wars veršovanou divadelní podívanou.

LS ZUŠ Praha 10 - Hostivař

Jogín (7', 5 let) | hlavní program

Svatební košile (8', 5 let) | hlavní program

Scénka vzniklá z improvizací a melodram s daným textem.

MED | 11, 14 (B) a 16 (A) h.

Bažantova loutkářská skupina DS J. J. Kolára

Morfium (25', 15 let) | hlavní program

Potřetí se Tomáš Hájek pustil ve své inscenační tvorbě k využití meotaru a opět se pokouší o nové přístupy k práci s tímto přístrojem.

Stan za DKP | 10 a 13 h.

Studio DAMÚZA, Praha

Jo, náš Jonáš! (40', 5 let) | doplňkový program

Loutkové dobrodružství nemocného Jonáše podle Miloše Macourka

Divadlo Karla Pippicha | 18 (A+B) h.

Nezávislá divadelní skupina ODIVO, Banská Bystrica

Láska P a vášně B (60', 15 let) | inspirativní program

Komorní inscenace pro jednu herečku, jednoho hudebníka a několik zamilovaných loutek.

Za divadlem | 21.30 h. (cca do 23.30 h.)

Hanka Voříšková

Světlušky (10 let) | inspirativní program

Instalace lampionů Hany Voříškové inspirovaná básněmi různých autorů.

Vítězové soutěží

Agátka, Karlolína, Piškotovi, Anička a Majda, matka Pluku a Alenka, Bohunka, Lenka, Radka, Lukáš, Láďa, Romana, Lucka, Eva, Julie, Adam, Míša, Terezie, Bára.